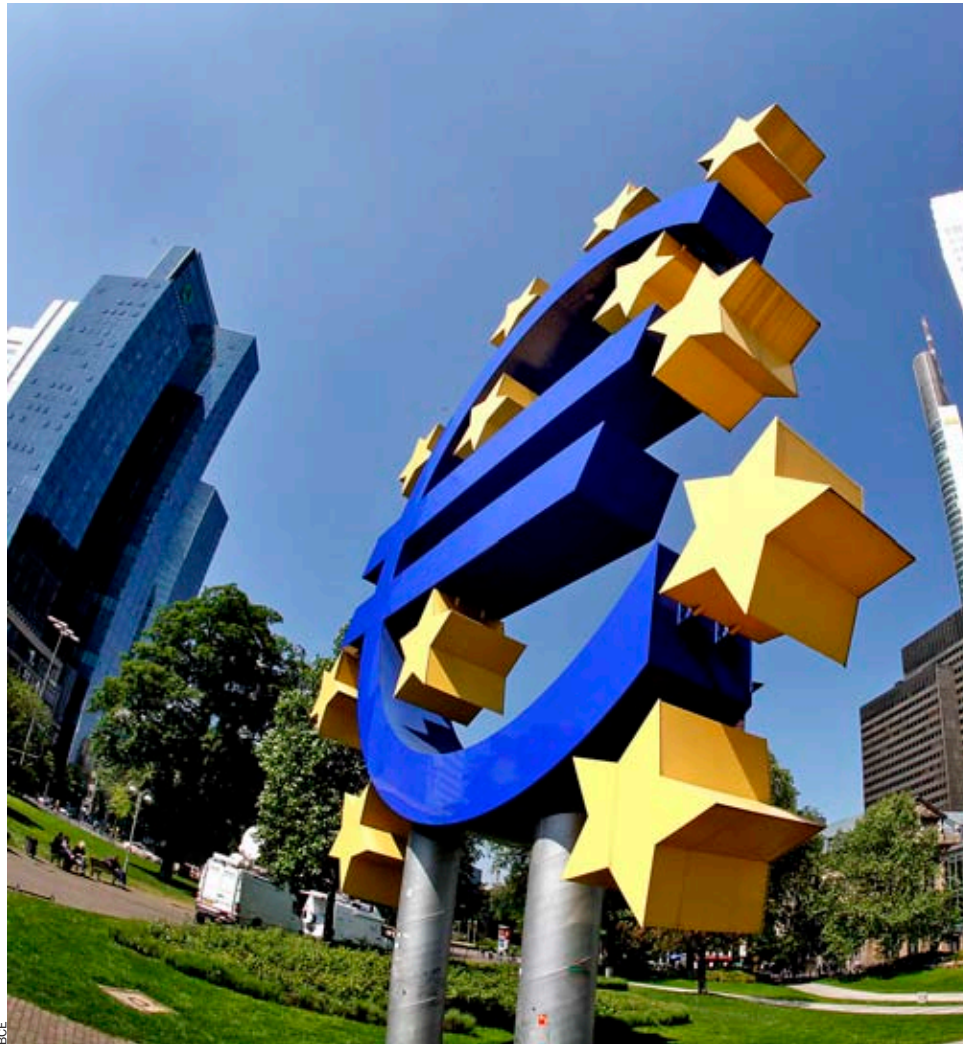

La unió bancària europea acabarà abolint el concepte de sistema financer nacional. En aquest context, un sistema financer propi d'una Catalunya independent és viable, però haurà de ser necessàriament pactat amb Brussel·les, i prèviament amb l'Estat espanyol. I sempre dins de la UE i l'eurozona. És la conclusió del treball "El sistema financer de la Catalunya independent", d'Anton Gasol i Xavier Segura.

Sobirania financera, però pactada

Catalunya podria tenir un sistema financer propi si esdevingués un estat. Això sí, sempre que continués formant part de la UE i de l'eurozona, i que la segregació del sistema financer actual fos pactat amb les institucions espanyoles. A més, caldria tenir en compte el context econòmic, financer, institucional i regulatori de l'estat de pertinença, com també la potencialitat econòmica i financera del nou estat català i la seva capacitat per assumir l'arquitectura financera i el cos regulatori de la UE. Els economistes Anton Gasol i Xavier Segura plantegen aquests requeriments al treball "El sistema financer de la Catalunya inde-

pendent", inclòs al llibre *Preguntes i respostes sobre l'impacte econòmic de la independència* (Profit, 2014). Sostenen que partint d'aquestes premisses, "la formalització d'un sistema financer propi amb la seva pròpia estructura funcional, les institucions que el conformin i els mercats que li donin operativitat seria un objectiu no solament assolible, sinó, fins i tot, no gaire difícil d'aconseguir".

Ara bé, el procés no podria passar per un cop de porta, perquè, com assenyalen els economistes, la viabilitat efectiva i racional d'un hipotètic procés de segregació del sistema financer català "està estretament vinculada al fet

que es dugui a terme en el marc d'una voluntat manifesta de cooperació entre les parts implicades". I d'altra banda, Catalunya, a més de mantenir la seva permanència a la UE, hauria de formar també part de l'eurozona, i no sols que l'euro fos la divisa catalana, assenyalen Gasol i Segura.

Europa dirigeix. Els canvis regulatoris del sistema financer europeu també seran definitoris. La unió bancària donarà lloc a la creació d'un supervisor únic i un esquema de garantia de dipòsits únic. En aquest context, el context de sistema financer nacional quedarà obsolet, per tant "perd sentit pensar en

I si les caixes no fossin mortes del tot?

Abans que Lehman Brothers pitgés el botó que capgiraria el sistema financer internacional, els catalans i l'economia catalana vivien en un microclima format per una desena de caixes d'estalvis, quatre cooperatives de crèdit i set bancs amb seu al Principat, una sistema financer propi arrelat al territori i capaç de donar resposta a les necessitats financeres de particulars, empreses i sector públic. Però el 2009 les històries centenàries de la majoria de caixes, empeses a fusionar-se, començaven a escriure el seu final. Després de l'anomenada reestructuració del sistema financer ordenada per Madrid, el resultat és conegut: ni una sola caixa —els supervivents són bancs— i tres cooperatives de crèdit. Però a comarques algú comença a moure fitxa per recuperar l'esperit de les caixes d'estalvi.

Al Vallès, per exemple, la patronal Cecot assegura que “amb les noves tecnologies tot just hi estan naixent nous models bancaris, diferents, flexibles, àgils, cooperatius, que poden substituir les antigues figures de les caixes que vam conèixer”, en paraules del secretari general, David Garrofé, en una entrevista a *Notícies en Xarxa*. Considera que la voluntat política que les va tancar fa molt difícil tornar a impulsar el model de caixes tal com era, però reconeix que hi ha un neguit en aquest sentit: “És un debat que es dona a moltes trobades informals d'empresaris i professionals, fins i tot en zones que no en tenien, de caixes”.

D'altra banda, el president de la Cambra de Comerç de Manresa, Pere Casals, també assegurava en aquest informatiu radiofònic que la iniciativa de recuperar Caixa Manresa “circula per la capital del Bages”. Reconeix que “avui dia els requisits legals són molt complicats i es necessita un capital propi molt important, però s'ha d'intentar. No hi ha res impossible i, de caixes petites, n'hi ha”. Cert. Les cooperatives de crèdit Caixa Guissona i Caixa d'Enginyers, a Catalunya, Caixa Pollença a les Balears, i Caixa Ontinyent al País Valencià, han vist passar de llarg la crisi financera, i política, a l'entorn de les caixes tradicionals.

potencials conflictes de sobirania sobre aquest àmbit entre l'hipotètic nou estat català i l'espanyol, sobretot si partim de la premissa que tots dos continuaran formant part de la Unió Europea i la unió monetària”.

Banc Central de Catalunya. Fins i tot en un escenari de més protagonisme del Banc Central Europeu, una de les estructures d'estat que hauria de crear la nova Catalunya seria un banc central català, que hauria de formar part del sistema a través del qual el BCE exerceix les seves funcions que fins ara s'han concentrat en la política monetària, i en un futur proper, s'ocuparà també de la supervisió. Per tant, com apunten els autors, “de la mateixa manera que el Banc d'Espanya participa en aquest sistema, ho hauria de fer el Banc Central de Catalunya. Hauria de comptar, en la part proporcional que

l'acord de segregació estableixi, amb els recursos de què ja disposa el BdE per exercir la seva funció”. Al nou banc central li correspondria, fins que ho faci la UE amb l'òrgan de supervisió únic, controlar els bancs i cooperatives de crèdit amb seu a Catalunya.

Un altre element important que destaquen els autors del treball com a factor positiu és l'existència de la Borsa de Barcelona, que forma part de Bolsas y Mercados Españoles, que, “amb la seva capacitat de contractació electrònica i d'accés a tots els mercats globals en temps real, constitueix un actiu important de cara a la configuració de les estructures necessàries dins el camp financer del futur estat català, en la mesura que ha de ser l'instrument que garanteixi la presència i la connexió permanent del país a uns mercats, com són els dels valors, totalment globalitzats i internacionalitzats”.

Després de la reestructuració del sistema financer espanyol, una Catalunya independent tindria prou musculatura per configurar un sistema propi? Sense poder preveure si algunes entitats deslocalitzarien la seva activitat, el resultat de la reestructuració a Catalunya no sols no ha afectat els actius disponibles finals, sinó que els ha incrementat. Si a finals de l'any 2009 hi havia 21 entitats financeres amb seu a Catalunya amb uns actius de 504.668 milions d'euros, 56.673 treballadors i 9.287 oficines, el 2013 començava amb 10 entitats, 586.956 milions d'euros (un 16,3% més) i un 5,8% menys de treballadors i un 10% menys de sucursals. Després del gran sacseig, no s'ha perdut múscul financer. Les bases hi són. Però caldrà veure com reaccionen els actors davant una hipotètica independència.

Gemma Aguilera